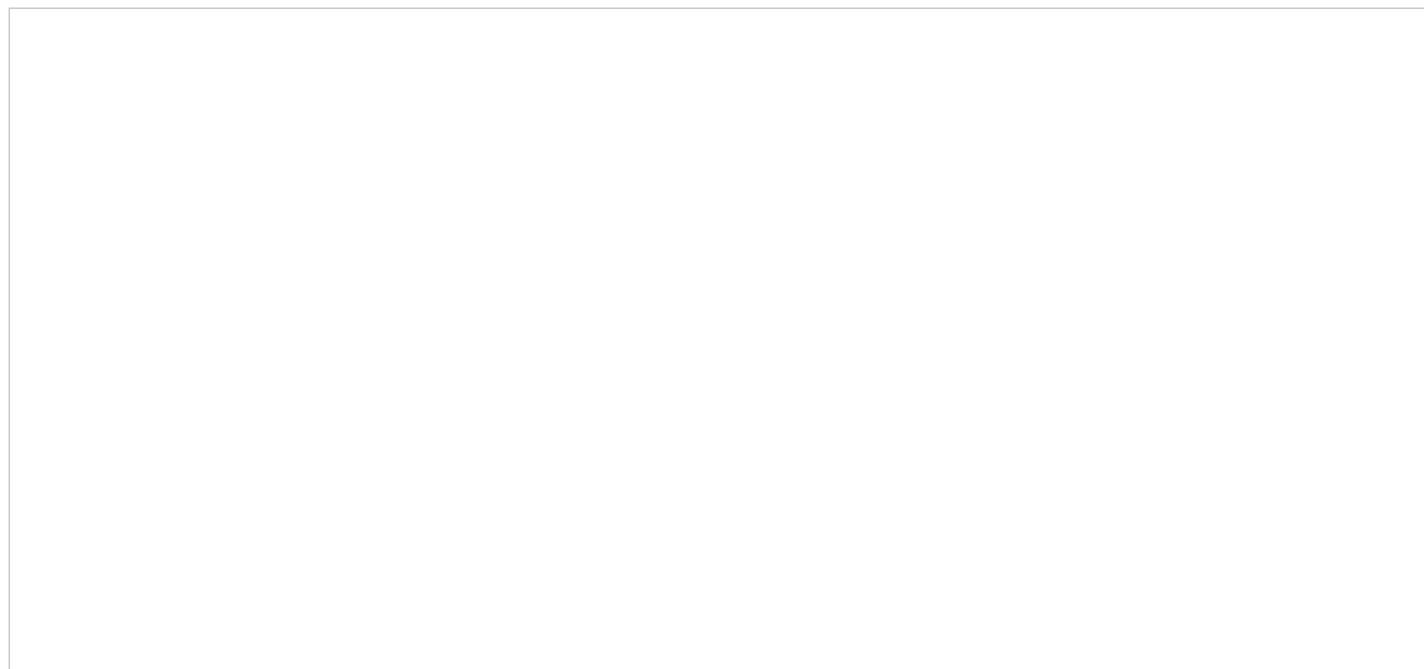

Kodanikujulguse aumärk

[ahf_2341.jpg](#) [1]

[2]

Justiitsministeeriumil on kavas detsembri alguses välja anda kodanikujulguse aumärgid ja seoses sellega ootame Teie ettepanekuid ka käesoleval aastal. Ootame Teie ettepanekuid 2019. aasta kodanikujulguse aumärkide kandidaatide kohta nimetusega „Kodanikujulguse aumärk“ hiljemalt 11. oktoobriks 2019. a aadressil: Justiitsministeerium, Suur-Ameerika 1,10122, Tallinn või e-mailile kart.repponen@just.ee [3].

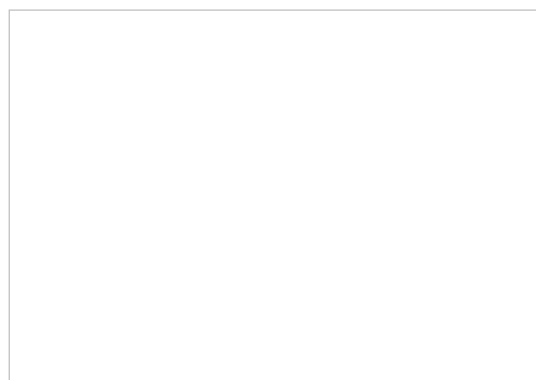
2004. aastal hakati välja andma kodanikujulguse aumärke, millega riik väärtustab kodanike julgust sekkuda kuriteosituatsioonidesse ja abistada kuriteoohvreid. Kodanikujulguse aumärke annab välja justiitsminister.

Alates 2015. aastast vaatab laekunud ettepanekud läbi süüteonnnetuse nõukogu ja edastab otsuse justiitsministrile kinnitamiseks.

Aumärk võidakse anda:

1. kuriteo ärahoidmise või selle toimepanemise takistamise eest;
2. kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda põgenemiskatselt tabatud isiku kinnipidamise eest;
3. kuriteoohvri abistamise eest;
4. või muu olulise panuse eest inimeste turvatunde tõstmisel.

[aumark.png](#) [4]

AUMÄRKIDE SAAJAD

2018. aastal said kodanikujulguse aumärgi 8-aastane Casandra, 10-aastane Karoliine, 14-aastane Aston, Tiina Leitmaa, Mona Sõukand, Sergei Dayneko (postuumselt), Argo Toming, Kersti Mäevälja, Inga Talmet, Liisi ja Imre Kuusk, Anni Paaret, Ants Kukkk, Sandor Saare, Siim Kikerpuu, Ljubov Mossijenko, Mihhail Boltušin, Ove Kreutzwald, Aleksei Iljenko, Karl Paas, Stanislav Beredinov, Hedi Seeman, Andrus Tiitus, Veigo Schapel, Kristo Kuusmann, Arnold Aljaste ja Ragnar-Heini Landsov.

Arnold Aljaste

Arnold Aljaste on tegus ja aktiivne kodanik, eeskuju paljudele kaitseliitlastele ja abipolitseinikele. Abipolitsei ridades on ta tegutsenud üle 15 aasta, osalenud paljudes politseireidides, tabanud patustanud sõidukijuhte, patrullinud Haapsalus ja Läänemaal ning taganud

suurüritustel korda. Ta on aidanud peatada noorukite kuritegu. Arnold on kaitseliidu liige aastast 1992 ja üks Lääne maleva taastajaid. Kaitseliitlasena aitab Arnold alati meeleldi korraldada isamaalisi üritusi, mille puhul peab ta muu hulgas tähtsaks noorsoo väärtuskasvatust. Arnold Aljaste on oma vabatahtliku tegevusega aidanud tublisti tugevdada kaaskodanike turvatunnet.

Mihhail Boltušin

Juulikuus märkas Mihhail Narvas, kuidas tänaval peksab üks mees prussiga teist. Mihhail ajas agressiivse peksja maas lamava kannatanu juurest eemale, seisis nende vahele, helistas häirekeskusse ja hoidis lööjat patrulli saabumiseni kinni. Tänu julge kodaniku sekkumisele peeti lööja sündmuskohal kinni ja kannatanule anti kiiresti arstiabi.

Casandra

Oktoobris kuulis Kuressaare tüdruk Casandra, et kaks poissi olid võtnud kolmanda kotist rahakoti ja seda uurinud. Kui Casandra neid poisse noortekeeskuses nägi, läks ta julgelt nende juurde ja ütles, et nii ei tohi teha. Selle peale näitas üks poiss Casandrale taskunuga. Casandra helistas aga politseisse, kes tuli kohale ja pidas noaga poisi kinni. Casandra on tüdruk, kes märkab ja aitab.

Sergei Dayneko (postuumselt)

Mullu detsembri algul läks Sergei Dayneko abikaasa ja sõpradega Kohtla-Järve piljardibaari aega veetma. Peagi hakkasid baarikülastajaid häirima üks mees ja naine, kes klaarisid vihaselt ja valjult suhteid. Sergei ja tema abikaasa pöördusid mitu korda viisakalt tülitsete poole, paludes neil kisa ja lärm lõpetada. Kui Sergei ja Valentina läksid õue, järgnes neile tülitsejast mees, kes lõi Sergeid tema abikaasa silme all noaga kõhtu. Sergei suri hiljem vigastustesse. Lööja kannab nüüd 8-aastast vangistust.

Üks Ida-Virumaa valusamaid probleeme on nõrk kogukonnatunne, ükskõiksus ümbritseva vastu. Ei astuta välja kannatanute kaitseks ega kaaskodanike rahu tagamiseks. Sergei Daineko aga näitas üles kodanikujulgust ja väärikust ning kaitses rahumeelsel viisil õiguskorda ja kogukonna rahu. On äärmiselt kurb, et õiguskorda kaitsev inimene võib kaotada elu. On aga väga tähtis, et inimesed ikkagi julgeksid seda teha. Sergei Daineko julgus ja väärib seetõttu tunnustust.

Karoliine

14. veebruari õhtul helistas kümneaastane Karoliine Pärnumaal hädaabinumbrile 112 ja teatas, et tema perekonnal külas olev meesterahvas ründab oma kasupoegi. Hoolimata pingelisest olukorrast – Karoliine viibis vägivallatsejaga samas ruumis ja kõne taustal oli kuulda vägivallatseja karjumist – andis Karoliine häirekeskuse töötajale toimuva kohta piisavalt infot. Kohale saabunud patrullpolitseinikud pidasid vägivalda kasutanud mehe kinni ja Pärnu maakohus karistas teda hiljem tingimisi vangistusega. Ilma Karoliine otsustava sekkumiseta oleks vägivallatseja võinud pääseda karistuseta ja jätkata lubamatut tegevust. Karoliine julgus ja otsustav sekkumine väärib tunnustamist tiitliga „Julge laps“.

Siim Kikerpuu

6. oktoobril pidas Siim koos kaaslastega Vinni vallas kinni ohtlikke manöövreid teinud sõiduauto, mille roolis oli purjus ja juhtimisõiguseta mees. Siim võttis juhilt autovõtmed ära, kutsus politsei ega lasknud purjutajal edasi sõita.

Ove Kreutzwald

Ove sõitis öösel Paldiskis suvilasse ja nägi kahtlast autot. Arvates, et tegu on vargaga, järgnes ta autole ja helistas politseisse, kuid läheduses polnud ühtki politseipatrulli. Sellegipoolest järgnes Ove kahtlasele autole ning andis selle asukoha ja kahtlase sõidustiili kohta pidevalt infot, kuni politsei kohale jõudis. Juht peatas auto ja põgenes metsa, kuid püüti kinni. Selgus, et juhti oli korduvalt purjuspäi juhtimise eest karistatud ja seegi kord tuvastati tal kriminaalne joove.

Ants Kukk

Oktoobri esimese päeva pärastlõunal läks 77aastane mustamäelane Ants poest koju, aimamata, et üks noormees passib sobivat hetke teda röövida. Antsu kodutrepikoja ukse ees kurjategija ründaski teda ja üritas talt rahakotti ära võtta. Ants on küll lüheldast kasvu, kuid südi: ta osutas ligi kahemeetrisele ja 25aastasele röövlile vastupanu, mispeale andis kurjategija talle rahakoti tagasi. Seejärel tõkestas Ants röövli põgenemistee ja hoidis teda trepikoja vahekoridoris kinni, kuni saabusid politseinikud.

Liisi ja Imre Kuusk

12. juuli õhtul nägid abikaasad Liisi ja Imre Saaremaal teel vingerdavalt väikebussi. Nad sõitsid pidevalt ohtlikke manöövreid teinud sõidukil järel, kuni see pidi ristmikul seisma jääma. Hetke ära kasutades jooksis Imre bussi juurde ja võttis süütevõtmed enda kätte. Samal ajal helistas Liisi politseisse ja andis juhtunust teada. Selgus, et väikebussi juht oli kriminaalses joobes. Tänu Liisi ja Imre julgele teole kõrvaldati liiklusest väga suur ohuallikas.

Ragnar-Heini Landsov

Möödunud talvel sõitis Tallinnas autot ostmas käinud naine Tartusse kodu poole, kui tema autol läks rehvi katki. Värske autoomanik ei osanud seda vahetada, mistõttu jäi ta pimedal ja tuisusel maanteel teeveerde seisma. Kuna ka tema telefon oli tühjaks saanud, ei saanud ta abi kutsuda. Ta oli sunnitud tükk aega auto juures külmetama ja ootama, enne kui tema juures peatus Ragnar-Heini Landsov, kes pakkus küsimata abi, vahetas katkise rehvi ning aitas naisel turvaliselt koju sõita.

Tiina Leitmaa

Septembri keskel tungiti Viljandis ja Viiratsis viide elumajja, kust varastati üle 5000 euro väärtuses sularaha ja väärisesemeid. Sündmuskohadelt ei leitud piisavalt tõendeid. 17. septembril võttis politseiga ühendust Tiina Leitmaa, kes oli märganud ühel hommikul oma kodu lähedal Viljandi lähisel Leedu sõiduautot, mille juures viibis kaks meest. Tiina oli julge ja filmis kahtlast sõidukit ning andis salvestise politseile, kes arvab nüüd, et sõidukit kasutasid needsamad vargad, kes murdsid Viljandimaal elamutesse. Samuti leiti kahtlase auto parkimiskohast esemeid, mida saab kriminaalmenetluses seostada auto ja selles viibinud isikutega. Tänu Tiina tähelepanelikkusele ja nutikusele oli võimalik talletada tõendeid ning saavutada kriminaalasjas oluline läbimurre. Tiina Leitmaa on julge kodanik, kes hoolib kogukonna turvalisusest.

Aston Maksimilian

19. oktoobril pöördus Rakvere politseijaoskonda 14aastane Aston, kes oli mures, et tema naaber kohtleb oma pooleaastast kutsikat väga julmalt. Aston oli märganud naabri jõhkruks juba varem, kuid viimasel ajal koer lonkas ja niutsus valust. Kuna naabrid ei olnud koera arsti juurde viinud ega paistnud kavatsevatki seda teha, viis Aston koos isaga looma Rakvere loomakliinikusse, kus koeral tuvastati sääreлуу murd. Nüüd on loota, et koerale leitakse uus ja armastav kodu. Astoni siiralt hooliv käitumine annab eeskujuga. Ta ei jäänud kõrvalt vaatama ega piirdunud politseile teatamisega, vaid aitas koera kohe.

Ljubov Mossijenko

12. septembril kuulis narvalanna Ljubov koju jõudes naaberkorterist kähmluslärmi ja tulistamist meenutavat heli. Kui Ljubov helistas naabrinaisele ja asja uuris, palus too kutsuda politsei. Ljubovi kõne peale saabusidki kohe kiirreageerijad, kes pidasid mehe kinni. Kuna kasutati tulirelva, oli oht, et sündmus lõpeb traagiliselt. See juhtum näitab, et telefonikõne võib päästa elu.

Kersti Mäevälja ja Inga Talmet

Septembri lõpul helistas Kersti Mäevälja häirekeskusse, et on Raplamaal Kehtna alevikus pidanud kinni joobes mootorratturi. Mootorrattur oli tiirutanud kaupluse ümber ja sõitnud seejärel väga ebakindla stiiliga mööda kõnniteed lasteaia poole. Kui juht lõpuks kukkus ja üritas mootorrattast jälle püsti ajada, takistas Kersti Mäevälja tal ratast käivitamast. Kerstile tuli appi lähedal viibinud Inga Talmet, kes võttis võtme enda kätte. Mees ei allunud naiste korraldustele, vaid hakkas sõnakalt vastu, oli agressiivne ja tahtis joostes põgeneda. Visad naised hoidsid joobes mootorratturit kuni politsei saabumiseni kinni.

Anni Paaret

28. juunil võõrustas Anni Märjamaal kodus oma elukaaslasega sõpru. Koosviibimise ajal kuulis seltskond valvesignalisatsiooni heli. Anni ei jäänud ükskõikseks, vaid avas akna ja nägi, et häiret annab samas majas asuv toidupood, ning nägi eemale jooksvat meest, kel oli midagi käes. Anni jagas infot seltskonnaga ning ta elukaaslane ja sõbrad sõitsid autodega kahtlast meest otsima, Anni aga teavitas juhtunust häirekeskust. Pagenud meest küll ei leitud, kuid seltskond märkas sõidukit, mille andmed edastati politseile. Tänu Anni kiirele reageerimisele ja tema tuttavate taiplikkusele õnnestus politseil varas mõne päeva pärast tabada. Kuna Anni nägi, kuhu varas põgenes, leiti üles ka osa põgenemisel maha kukkunud kaupa.

Karl Paas, Aleksei Iljenko ja Stanislav Beredinov

Karl, Aleksei ja Stanislav pidasid jaanuari lõpus Tallinnas kolmekesi kinni purjus mehe, kes tungis bussis kallale kahele nigeerlasele. Kui kannatanud bussist väljusid, haaras korrarikkuja taskust noa ja ähvardas neid ka sellega, kuni Karl, Aleksei ja Stanislav kurjategija jõhkruksemise lõpetasid.

Sandor Saare

Mullu suvel ähvardas purjus mees mitme väikelapse juuresolekul noaga oma lapseootel elukaaslast. Üks väike poiss jooksis nuttes 18aastaselt Sandorilt abi paluma. Sandor läks kohe appi ja väänas vägivallatseja käge koos noaga naise kaelalt eemale, sundis mehe naisest lahti laskma ja tõukas ta eemale. Vägivallatseja mõisteti kuriteos süüdi.

Veigo Schapel ja Kristo Kruusmann

2017. aasta eelviimasel päeval toimus Harjumaal Ääsmäe-Haapsalu maanteel liiklusõnnetus, kus BMW sõitis teelt välja. Kohe tõttasid appi mööda sõitnud Veigo ja Kristo, kes tõstsid kannatanud, teiste seas ka imiku, autost välja, aitasid nad oma autosse sooja ning jäid ootama meedikute ja politseinike saabumist.

Hedi Seeman

Hedi nägi Tallinnas pealt röövi, teatas kiiresti toimuvast häirekeskusse, jooksis kannatanu juurde ja andis talle oma telefoni, et ta saaks politseid instrueerida. Politseipatrull jõudis kiiresti kannatanu juurde, kes istus politseiautosse ja hakkas politseiga ümbruskonnas ringi sõitma. Varsti leiti röövimises kahtlustatav koos kannatanu telefoni ja rahaga. Tänu Hedi operatiivsele tegutsemisele peeti röövel kinni ja kannatanu sai röövitud vara tagasi.

Mona Sõukand

16. jaanuari pärastlõunal nägi Mona Sõukand Tartus Annelinnas pealt röövi: noorem meesterahvas tõmbas vanema naise käest käekoti, nii et kannatanu kukkus ja kurjategija jooksis tema käekotiga minema. Mona teatas juhtunust häirekeskusele ning kurjategijale järgnedes nägi, kuhu too koti viskas ja edasi läks. Tänu Mona Sõukandi ennastsalgavale tegevusele õnnestus politseil röövimises kahtlustatav kinni pidada.

Andrus Tiitus

Septembris tungis kaks noormeest Pärnus kallale kahele teisele noormehele. Üht kannatanut löödi korduvalt rusikaga näkku ja kägistati, teist peksti pesapallikurikaga. Oma koduaknast peksmist näinud Andrus Tiitus läks sündmuspaigale, lahutas kabluse ning kutsus kiirabi ja politsei.

Argo Toming

Mullu augustis üritati Narvas röövida ameeriklastest kolledžitudengeid, kel õnnestus siiski eemale joosta. Mõne aja pärast nägid noaga vehkivat noormeest Argo Toming ja tema sõber Andrus Tamm, kes otsustasid talle järgneda, ning Argo helistas ka politseisse. Samuti aitas Argo fotode järgi kurjategijaid ära tunda ja osales juhtumi pealtnägijana menetluses tunnistajana.

Varasemad Kodanikujulguse aumärgi saajad:

- [2017](#) [5] [5]
- [2016](#) [6]
- [2015](#) [7]
- [2014](#) [8]
- [2013](#) [9]
- [2012](#) [10]
- [2011](#) [11]
- [2010](#) [12]
- [2009](#) [13]
- [2008](#) [14]
- [2007](#) [15]
- [2006](#) [16]
- [2005](#) [17]
- [2004](#) [18]

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kriminaalpoliitika/kodanikujulguse-aumark>

Lingid:

- [1] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/file/ahf2341.jpg>
- [2] https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/ahf_2341.jpg
- [3] <mailto:kart.repponen@just.ee>
- [4] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/file/1374>
- [5] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2017>
- [6] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2016>
- [7] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2015>
- [8] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2014>
- [9] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2013>
- [10] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2012>
- [11] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2011>
- [12] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2010>
- [13] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2009>
- [14] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2008>
- [15] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2007>
- [16] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2006>
- [17] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2005>
- [18] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2004>